

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Trybunał Konstytucyjny, www.trybunal.gov.pl [Translation already published on the official website of the Polish Constitutional Tribunal]

Permission to re-publish this translation has been granted by the Polish Constitutional Tribunal for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC

© Trybunał Konstytucyjny, www.trybunal.gov.pl [Tłumaczenie zostało już opublikowane na oficjalnej stronie Trybunału Konstytucyjnego]

Zezwolenie na publikację tego tłumaczenia zostało udzielone przez Trybunał Konstytucyjny wyłącznie w celu zamieszczenia w bazie Trybunału HUDOC

SEKCJA DRUGA

SPRAWA YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS przeciwko SERBII

(Skarga nr 48135/06)

WYROK

Strasburg

25 czerwca 2013 roku

WERSJA OSTATECZNA

25/09/2013

Wyrok ten stał się ostateczny zgodnie z warunkami określonymi w art. 44 § 2 Konwencji.
Wyrok ten podlega korekcie wydawniczej.

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Seksja Druga), zasiadając jako Izba w składzie:

Guido Raimondi, *Przewodniczący*,

Peer Lorenzen,

Dragoljub Popović,

András Sajó,

Nebojša Vučinić,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller, *sędziowie*,

oraz Stanley Naismith, *Kanclerz Sekcji*,

Obradując na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 maja 2013 roku,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 48135/06) wniesionej do Trybunału w dniu 29 listopada 2006 roku przeciwko Republice Serbskiej na podstawie Artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez organizację pozarządową z siedzibą w Belgradzie, Youth Initiative for Human Rights („skarżąca”).
2. Skarżąca była reprezentowana przez Panią T. Drobnjak, adwokata prowadzącego praktykę w Belgradzie. Rząd Serbii („Rząd”) był reprezentowany przez pełnomocnika, Pana S. Carić.
3. Skarżąca, powołując się na Artykuły 6 i 10 Konwencji zarzuciła, że agencja wywiadu Serbii odmówiła jej dostępu do pewnych informacji dotyczących inwigilacji elektronicznej pomimo prawomocnej decyzji Komisarza ds. Informacji wydanej na korzyść skarżącej.
4. W dniu 15 września 2010 roku skarga została zakomunikowana Rządowi. Wydano także decyzję o łącznym rozpoznaniu skargi co do meritum i dopuszczalności (Artykuł 29 § 1).

STAN FAKTYCZNY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

5. Skarżąca jest organizacją pozarządową założoną w 2003 roku i ma siedzibę w Belgradzie. Zadaniem jej jest monitorowanie wdrażania prawa przejściowego w celu poszanowania praw człowieka, demokracji i praworządności.
6. W dniu 31 października 2005 roku skarżąca zwróciła się do agencji wywiadu w Serbii (*Bezbednosno-informativna agencija*), żeby poinformowała skarżącą, ile osób zostało poddanych inwigilacji elektronicznej przez agencję w 2005 roku.
7. W dniu 4 listopada 2005 roku agencja odmówiła, powołując się na art. 9 ust. 5 Ustawy o dostępie do informacji publicznej z 2004 roku.
8. W dniu 17 listopada 2005 roku skarżąca wniosła zażalenie do Komisarza ds. Informacji (*Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštita podataka o ličnosti* – „Komisarz”), organu krajowego utworzonego na podstawie Ustawy o dostępie do informacji publicznej z 2004 roku, którego zadaniem jest zapewnienie przestrzegania tej ustawy.
9. W dniu 22 grudnia 2005 roku Komisarz stwierdził, że agencja wywiadu naruszyła prawo i nakazał, aby żądana informacja została udostępniona skarżącej w ciągu trzech dni. Agencja odwołała się, ale w dniu 19 kwietnia 2006 roku Sąd Najwyższy Serbii uznał, że nie ma ona legitymacji procesowej i oddalił odwołanie.

10. W dniu 23 września 2008 roku agencja wywiadu powiadomiła skarżącą, że nie posiada żądanej informacji.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE

11. Ustawa o dostępie do informacji publicznej z 2004 roku (*Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja*, opublikowana w Official Gazette Serbii nr 120/04 z poprawkami opublikowanymi w Official Gazette nr 54/07, 104/09 i 36/10) obowiązuje od 13 listopada 2004 roku. Istotne przepisy tej ustawy stanowią:

Artykuł 5 ust. 2

„Każdy ma prawo dostępu do informacji wagi publicznej poprzez możliwość zapoznania się z dokumentem zawierającym taką informację, sporządzenia kopii dokumentu oraz na wniosek otrzymania kopii tego dokumentu drogą pocztową, faksem, drogą elektroniczną lub w inny sposób”.

Artykuł 8

„Prawa określone niniejszą ustawą można ograniczyć w wyjątkowych okolicznościach wymienionych w tej ustawie, w zakresie niezbędnym w demokratycznym społeczeństwie celem zapobieżenia poważnym naruszeniom ważniejszego interesu wynikającego z Konstytucji lub innych praw.

Wykładnia ustawy nie może prowadzić do naruszenia albo ograniczenia jakiegokolwiek prawa w niej wymienionego w większym zakresie niż przewidziany w akapicie 1 powyżej.”

Artykuł 9

„Dostępu do informacji wagi publicznej można odmówić w następujących przypadkach:

[...]

(5) Jeżeli ujawnienie informacji lub dokumentu formalnie zakwalifikowanego jako tajemnica państwowa, oficjalna lub handlowa, albo do której dostęp ma ograniczona grupa mogłoby naruszyć uzasadniony interes mający pierwszeństwo nad swobodnym dostępem do informacji.”

12. Zgodnie z Artykułem 22 ust. 1 ustawy powód może wnieść skargę do Komisarza jeżeli organ publiczny odmówi dostępu do informacji. Decyzje Komisarza są ostateczne i wiążące (zob. Artykuł 28 ust. 1 ustawy).

III. ISTOTNE AKTY PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO

13. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych przyjęty pod patronatem Narodów Zjednoczonych w dniu 16 grudnia 1966 roku wszedł w życie w Serbii w dniu 12 marca 2001 r. Artykuł 19 paktu gwarantuje wolność wyrażania opinii w brzmieniu podobnym do Artykułu 10 Konwencji. W lipcu 2011 roku Komitet Praw Człowieka, organ składający się z niezależnych ekspertów ustanowiony celem monitorowania realizacji postanowień paktu stwierdził w Uwadze ogólnej nr 34, że Artykuł 19 paktu obejmuje prawo dostępu do informacji będących w posiadaniu instytucji publicznych (dokument CCPR/C/GC/34 z dnia 12 września 2011 roku, § 18). Komitet Praw Człowieka stwierdził

ponadto, że do takich informacji należą dane zawarte w rejestrach przechowywanych przez organy publiczne niezależnie od postaci w jakiej są przechowywane, ich źródła lub daty utworzenia (ibid.). Wreszcie Komitet Praw Człowieka podkreślił, że w przypadku gdy państwo nakłada ograniczenia w realizacji prawa do swobodnego wyrażania opinii, to nie może to zagrażać prawu jako takiemu. Innymi słowy nie można odwrócić stosunku prawa do ograniczenia i reguły do wyjątku (zob. § 21 dokumentu).

14. Wspólna Deklaracja z grudnia 2004 roku Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Wolności Myśli i Słowa, przedstawiciela OBWE ds. Wolności Mediów, Specjalnego Sprawozdawcy Organizacji Państw Amerykańskich ds. Wolności Słowa w jej istotnych dla sprawy fragmentach stanowi:

„Prawo dostępu do informacji posiadanych przez władze publiczne jest podstawowym prawem człowieka, które powinno być realizowane na poziomie krajowym poprzez powszechnie obowiązujące prawo (na przykład ustawy o dostępie do informacji), w oparciu o zasadę maksymalnej jawności, przy domniemaniu, że wszystkie informacje są dostępne, z nielicznymi wyjątkami.

[...]

Dostęp do informacji jest prawem obywatelskim, w związku z tym, procedury dostępu do informacji powinny być proste, szybkie i bezpłatne lub niedrogie.

Prawo dostępu do informacji powinno podlegać wąskiemu, starannie opracowanemu systemowi wyjątków mających na celu ochronę nadrzędnych interesów publicznych i prywatnych, w tym prywatności. Wyjątki powinny mieć zastosowanie tylko wtedy, gdy istnieje ryzyko znacznej szkody dla interesu podlegającego ochronie oraz w przypadku, gdy szkoda jest większa niż ogólny interes publiczny dostępu do informacji. Ciężar dowodu spoczywa na organie władzy publicznej, który próbuje odmówić dostępu i wymaga wykazania, że dana informacja wchodzi w zakres systemu wyjątków.

Organy władzy publicznej powinny realizować minimalne standardy zarządzania danymi. Należy wprowadzić system, który będzie progresywnie promował wyższe standardy.

W przypadku rozbieżności, prawo regulujące dostęp do informacji ma pierwszeństwo nad innymi przepisami.

Podmioty wnioskujące o udostępnienie informacji powinny mieć możliwość odwołania od decyzji odmownych do niezależnych organów w pełni uprawnionych do badania i rozpatrywania takich skarg.

Organy krajowe powinny podejmować kroki celem przeciwdziałania kulturze tajności, która nadal dominuje w sektorze publicznym wielu państw. W ramach tych działań, należy ustanowić przepisy dotyczące sankcji dla tych, którzy celowo utrudniają dostęp do informacji. Poza tym, należy podjąć kroki na rzecz promowania szeroko rozumianej świadomości społecznej w zakresie prawa dostępu do informacji.

Należy także podjąć działania, w tym poprzez przeznaczenie niezbędnych środków i uwagi celem zapewnienia skutecznego stosowania prawa regulującego dostęp do informacji.

Należy niezwłocznie dokonać przeglądu oraz w razie konieczności uchylić lub zmienić przepisy ograniczające dostęp do informacji w celu dostosowania ich do standardów międzynarodowych w tej dziedzinie, zgodnie ze Wspólną Deklaracją.

[...]

Niektóre informacje mogą być zgodnie z prawem uznawane za tajne z uwagi na bezpieczeństwo państwa lub ochronę innych nadrzędnych interesów. Jednak przepisy regulujące tajność powinny zawierać dokładną definicję bezpieczeństwa narodowego i wyraźnie wskazywać kryteria określające, czy daną informację można uznać za tajną, tak aby nie nadużywać określenia „tajne” w celu odmowy ujawnienia informacji wagi publicznej. Regulacje regulujące tajność powinny precyzować, którzy urzędnicy mają prawo klasyfikować dokumenty jako tajne; powinny one również określić ogólne limity czasowe, w ramach których dokumenty mogą pozostać tajne. Tego typu regulacje powinny zostać poddane debacie publicznej.”

15. Wspólna Deklaracja z grudnia 2006 r. Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Wolności Myśli i Słowa, przedstawiciela OBWE ds. Wolności Mediów, Specjalnego Sprawozdawcy Organizacji Państw Amerykańskich ds. Wolności Słowa oraz Specjalnego Sprawozdawcy AKPCL (Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów) ds. Wolności Słowa w istotnym jej fragmencie ma następujące brzmienie:

„Krajowe i międzynarodowe organy władzy publicznej przechowują informacje nie dla celów własnych, ale publicznych i mają obowiązek zapewnić dostęp do tych informacji, z zastrzeżeniem nielicznych wyjątków.”

PRAWO

I. ZARZUT NARUSZENIA ARTYKUŁU 10 KONWENCJI

16. Powołując się na Artykuł 10 Konwencji skarżąca zarzuca, że agencja wywiadu Serbii odmówiła jej dostępu do niektórych informacji dotyczących inwigilacji elektronicznej, pomimo prawomocnej decyzji Komisarza ds. Informacji wydanej na korzyść skarżącej. Artykuł 10 stanowi:

„1. Każdy ma prawo do wolności wyrażania opinii. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Niniejszy przepis nie wyklucza prawa Państw do poddania procedurze zezwoleń przedsiębiorstw radiowych, telewizyjnych lub kinematograficznych.

2. Korzystanie z tych wolności pociągających za sobą obowiązki i odpowiedzialność może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są przewidziane przez ustawę i niezbędne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego ze względu na konieczność zapobieżenia zakłóceniu porządku lub przestępstwu, z uwagi na ochronę zdrowia i moralności, ochronę dobrego imienia i praw innych osób oraz ze względu na zapobieżenie ujawnieniu informacji poufnych lub na zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej.”

A. Dopuszczalność

17. Rząd podnosi, że skarga została wniesiona bez zachowania terminu, biorąc pod uwagę daty decyzji wydanych w sprawie skarżącej przez Komisarza ds. Informacji i Sąd Najwyższy. Rząd dalej twierdził, że Artykuł 10 nie gwarantuje ogólnie dostępu do informacji, a zatem skarga jest niezgodna *ratione materiae* z Konwencją. Wreszcie, Rząd twierdzi, że skarga jest niezgodna *ratione personae* bowiem skarżąca nie potrzebowała tych informacji.

18. Skarżąca nie zgodziła się z tymi argumentami.

19. W odniesieniu do pierwszego zarzutu, Trybunał zauważa, że skarżąca nie ma zastrzeżeń do decyzji wskazanych przez Rząd, gdyż są to korzystne dla niej decyzje. Zarzuca ona natomiast, że agencja wywiadu Serbii, pomimo tych decyzji odmówiła jej dostępu do pewnych informacji. Mając na względzie fakt, że skarżąca wniosła skargę do Trybunału, gdy sytuacja trwała, argument ten należy odrzucić.

20. Jeżeli chodzi o argument drugi i trzeci, Trybunał przypomina, że pojęcie „wolności otrzymywania informacji” obejmuje prawo dostępu do informacji (zob. *Társaság a Szabadságjogokért przeciwko Węgrom*, nr 37374/05, § 35, 14 kwiecień 2009 roku). Trybunał ponadto stwierdził, że w sytuacji gdy organizacja pozarządowa, tak jak skarżąca jest zaangażowana w sprawy wagi publicznej, wówczas, podobnie jak prasa pełni rolę publicznej organizacji monitorującej, (*Animal Defenders International przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* [GC], nr 48876/08, § 103, 22 kwiecień 2013). A zatem działalność skarżącej objęta jest podobną ochroną pod Konwencją, co prasa (zob. *Társaság a Szabadságjogokért*, przywołany powyżej, § 27). W związku z tym należy odrzucić także pozostałe zarzuty Rządu.

21. Skoro skarga nie jest w sposób oczywisty nieuzasadniona w rozumieniu Artykułu 35 § 3 (a) Konwencji, ani nie jest niedopuszczalna z jakichkolwiek innych względów, należy ją uznać za dopuszczalną.

B. Meritum

22. Skarżąca twierdzi, że odmowa udostępnienia informacji na temat wykorzystania środków inwigilacji elektronicznej przez agencję wywiadu miała negatywny wpływ na wykonywanie przez skarżącą roli publicznej organizacji monitorującej, co stanowi naruszenie Artykułu 10 Konwencji.

23. Rząd uważa, że agencja wywiadu nie posiadała żądanych informacji (powołując się w tym względzie na pismo agencji wywiadu z dnia 23 września 2008 roku, § 10 powyżej). Rząd dodał, że wolność otrzymywania informacji zakazuje jedynie, aby państwo ograniczało jednostkę w otrzymywanie informacji, która inne podmioty chcą lub mogą mieć zamiar jej przekazać; wolność ta nie może być rozumiana w ten sposób, że w okolicznościach niniejszej sprawy nakłada ona na państwo pozytywny obowiązek uzyskiwania i rozpowszechniania informacji z urzędu (zob. *Guerra i in. przeciwko Włochom*, 19 lutego 1998, § 53, *Zbiór wyroków i decyzji 1998-I*).

24. Trybunał zauważa, że skarżąca zwróciła się do agencji wywiadu o dostęp do danych na temat stosowania środków inwigilacji elektronicznej. Najpierw agencja odmówiła, powołując się na znajdujące zastosowanie przepisy ustawy dotyczącej informacji tajnych. Gdy Komisarz ds. Informacji nakazał ujawnić żadaną informację, agencja wywiadu poinformowała skarżącą, że jej nie posiada. Z uwagi na to, że skarżąca bierze udział w legalnym uzyskiwaniu informacji wagi publicznej z intencją przekazywania tych informacji, nastąpiła ingerencja w jej prawo do wolności wyrażania opinii (zob. analogicznie *Társaság a Szabadságjogokért*, powyżej, § 28, oraz *Kenedi przeciwko Węgrom*, nr. 31475/05, § 43, 26 maj 2009 roku).

25. Wykonywanie prawa wolności wyrażania opinii może być poddane ograniczeniom, z zastrzeżeniem, że będą one zgodne z prawem krajowym. Trybunał uważa, że ograniczenia nałożone przez agencję wywiadu w niniejszej sprawie nie spełniają tego wymogu. Organ krajowy ustanowiony w konkretnym celu przestrzegania Ustawy o dostępie do informacji publicznej z 2004 roku zbadał sprawę i postanowił, że żadana informacja powinna zostać

udostępniona skarżącej. Wprawdzie agencja wywiadu odpowiedziała dalej, że nie posiada tej informacji, jednakże nie jest to odpowiedź przekonująca, mając na uwadze charakter informacji (liczba osób poddanych inwigilacji elektronicznej przez agencję w 2005 roku) oraz pierwszą odpowiedź udzieloną przez agencję.

26. Trybunał w końcu stwierdza, że rażąca niechęć agencji wywiadu Serbii wobec wykonania nakazu Komisarza ds. Informacji jest sprzeczna z prawem krajowym i stanowi przejaw arbitralności.

W związku z tym nastąpiło naruszenie Artykuł 10 Konwencji.

II. ZARZUCANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 KONWENCJI

27. Skarżąca ponadto twierdzi, że odmowa agencji wywiadu wykonania nakazu Komisarza ds. Informacji stanowi naruszenie Artykułu 6 Konwencji.

28. Rząd nie zgodził się z tym twierdzeniem.

29. Mając na uwadze, że zostało stwierdzone naruszenie Artykułu 10 Konwencji, Trybunał uważa, że nie jest konieczne badanie dopuszczalności i meritum tej samej skargi pod Artykułem 6 (zob. analogicznie *Lepojić przeciwko Serbii*, nr 13909/05, § 79, 6 listopad 2007 roku, i *Filipović przeciwko Serbii*, nr 27935/05, § 60, 20 listopad 2007 roku).

III. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 46 KONWENCJI

30. Artykuł 46 Konwencji stanowi:

„1. Wysokie Układające się Strony zobowiązują się do przestrzegania ostatecznego wyroku Trybunału we wszystkich sprawach, w których są stronami.

2. Ostateczny wyrok Trybunału przekazuje się Komitetowi Ministrów, który czuwa nad jego wykonaniem.”

31. Przed zbadaniem roszczenia skarżącej o słuszne zadośćuczynienie zgodnie z Artykułem 41 Konwencji i uwzględniając okoliczności niniejszej sprawy, Trybunał rozważy konsekwencje, jakie można wyciągnąć wobec pozwanego państwa zgodnie z Artykułem 46. Trybunał przypomina, że zgodnie z Artykułem 46 Wysokie Układające się Strony zobowiązały się przestrzegać ostateczne wyroki Trybunału, we wszystkich sprawach, których są stronami, podczas gdy wykonywanie wyroków nadzorowane jest przez Komitet Ministrów Rady Europy. Wynika z tego między innymi, że w przypadku gdy wyrok Trybunału stwierdza naruszenie, pozwane państwo ma nie tylko obowiązek zapłaty wskazanym podmiotom kwoty przyznanej zgodnie z Artykułem 41, ale jest ono także zobowiązane, do wyboru ogólnych, i/lub w razie potrzeby szczególnych środków podlegających kontroli Komitetu Ministrów, które należy wprowadzić do krajowego porządku prawnego celem zaprzestania naruszenia stwierdzonego przez Trybunał i w miarę możliwości naprawienia szkody spowodowanej tym naruszeniem (zob. *Scozzari i Giunta przeciwko Włochom* [Wielka Izba], nr 39221/98 i 41963/98, § 249, ECHR 2000-VIII). Chodzi o to, żeby skarżący, na ile jest to możliwe, znalazł się w takiej sytuacji, jakby nigdy nie doszło do naruszenia przepisów Konwencji (*restitutio in integrum*) (zob. *Emre przeciwko Szwajcarii (nr 2)*, nr 5056/10, § 69, 11 październik 2011 roku). Pomimo że, co do zasady to nie do Trybunału należy ustalenie jakie środki mogą odpowiednio zaspokoić obowiązki państwa wynikające z Artykułu 46 Konwencji, naruszenie stwierdzone w niniejszej sprawie ze swojej natury nie pozostawia raczej realnego wyboru środków niezbędnych do jego naprawienia (zob. *Assanidze przeciwko*

Gruzji [Wielka Izba], nr 71503/01, § 202, ECHR 2004-II, i *Karanović przeciwko Bośni i Hercegowinie*, nr 39462/03, § 29, 20 listopad 2007 roku).

32. Mając na uwadze powyższe, Trybunał uważa, że naturalnym sposobem wykonania tego wyroku, który jest najbliższy zasadzie *restitutio in integrum*, byłoby zapewnienie, że serbska agencja wywiadu udostępni skarżącej żądane informacje (na temat liczby osób poddanych inwigilacji elektronicznej przez agencje w 2005 roku).

IV. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

33. Artykuł 41 Konwencji stanowi:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

34. Skarżąca domaga się kwoty 8.000 euro z tytułu szkody niematerialnej spowodowanej faktem, że odmowa agencji wywiadu udostępnienia informacji uniemożliwiła skarżącej wywołania i prowadzenia otwartej i rzetelnej debaty publicznej na temat wykorzystywania środków inwigilacji elektronicznej w Serbii.

35. Rząd sprzeciwił się temu żądaniu.

36. Trybunał uważa, że stwierdzenie naruszenia oraz nakaz z § 32 powyżej stanowią wystarczające zadośćuczynienie za szkodę niematerialną poniesioną przez skarżącą (zob. *Társaság a Szabadságjogokért*, powyżej, § 43).

Z TYCH PRZYCZYN, TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje* skargę na podstawie Artykułu 10 za dopuszczalną;
2. *Stwierdza*, że nastąpiło naruszenie Artykułu 10 Konwencji;
3. *Stwierdza*, że nie ma potrzeby badania skargi na podstawie Artykułu 6 Konwencji;
4. *Stwierdza*, że pozwane państwo ma zapewnić, iż w terminie trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku zgodnie z Artykułem 44 § 2 Konwencji, agencja wywiadu Serbii udostępni skarżącej żądane informacje.
5. *Stwierdza*, że stwierdzenie naruszenia oraz nakaz z pkt 4 stanowią wystarczające zadośćuczynienie za szkodę niematerialną poniesioną przez skarżącą.

SPRAWA YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS przeciwko SERBII

Sporządzono w języku angielskim oraz obwieszczono pisemnie dnia 25 czerwca 2013 roku, zgodnie z Regułą 77 ust. 2 i ust. 3 Regulaminu Trybunału.

Stanley Naismith
Kancelarz

Guido Raimondi
Przewodniczący

Zgodnie z Artykułem 45 § 2 Konwencji i Regułą 74 ust. 2 Regulaminu Trybunału, do wyroku dołączone zostaje wspólne zdanie odrębne sędziego Sajó i sędzi Vučinić.

G.R.A.

S.H.N.

WSPÓLNE ZDANIE ODREBNE SĘDZIEGO SAJÓ I SĘDZI VUČINIĆ

W pełni zgadzamy się z wnioskami i analizą z niniejszego wyroku. Są one szczególnie istotne dla państw, gdzie utrwalone zwyczaje wciąż utrudniają dostęp do danych, które w czasach totalitaryzmu wykorzystywane były przez agencje wywiadu w celach represji. Zależy nam, aby w tej opinii podkreślić w szczególności ogólną potrzebę wykładni Artykułu 10 w zgodzie z rozwojem prawa międzynarodowego z zakresu dostępu do informacji, która obejmuje dostęp do informacji będącej w posiadaniu organów publicznych. W tym względzie powołujemy się przede wszystkim na Uwagę ogólną nr 34 Komitetu Praw Człowieka (dokument CCPR/C/GC/34 z 12 września 2011 roku, § 18).

Trybunał miał ostatnio okazję powtórzyć (w wyroku *Gillberg przeciwko Szwecji* [Wielka Izba], (nr 41723/06, § 74, 3 kwiecień 2012 roku), że „otrzymywanie i przekazywanie informacji wchodzi wyraźnie w zakres prawa do wolności wyrażania opinii z Artykułu 10. Omawiane prawo zakazuje, aby Rząd ograniczał jednostki w otrzymywaniu informacji od podmiotów, które chcą lub mogą mieć zamiar je przekazać (zob. na przykład *Leander przeciwko Szwecji*, 26 marzec 1987 roku, § 74, seria A nr 116, i *Gaskin przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, 7 lipiec 1989 roku, § 52, seria A nr 160).”

Wielka Izba nie przytoczyła dalszej części § 74 wyroku w sprawie *Leander*: „W okolicznościach takich jak w niniejszej sprawie, Artykuł 10 (art. 10) nie przyznaje jednostce prawa dostępu do rejestru zawierającego informacje dotyczące jej sytuacji osobistej, ani nie zobowiązuje Rządu do przekazywania jednostce takich informacji”.

Mając na uwadze rozwiązania prawne streszczone w tym wyroku oraz w Konwencji Rady Europy w sprawie dostępu do dokumentów urzędowych (z 2009 roku, jeszcze nie weszła w życie), a w szczególności uwzględniając wymogi demokracji w społeczeństwie informacyjnym, warto zwrócić uwagę na niektóre implikacje niniejszego wyroku w świetle sprawy *Gillberg*, które Trybunał powinien rozważyć w stosownym czasie:

1. W dobie internetu różnica pomiędzy dziennikarzami a innymi uczestnikami życia publicznego zanika. Nie będzie silnej demokracji bez przejrzystości, która powinna służyć wszystkim obywatelom.

2. Przedmiotowa sprawa porusza kwestię pozytywnych obowiązków państwa w odniesieniu do dostępności danych kontrolowanych przez Rząd. Organy państwowe odpowiedzialne są za przechowywanie informacji, natomiast ich utrata nie stanowi usprawiedliwienia, jak błędnie twierdziły organy państwowe w tej sprawie. Różnica pomiędzy negatywnymi i pozytywnymi obowiązkami państwa jest trudna do zdefiniowania w kontekście dostępu do informacji. Mając na uwadze złożoność współczesnego systemu zarządzania danymi, sam brak zakazu dostępu do danych może okazać się niewystarczający w celu efektywnego korzystania z prawa do informacji.

3. Bez uszczerbku dla konkretnych okoliczności sprawy *Leander*, przyznanie obywatelowi bardziej ograniczonego dostępu do ważnych informacji, jej/jego dotyczących, które są wytwarzane lub wykorzystywane przez organy państwowe niż ogółowi odbiorców do informacji publicznej wydaje się nielogiczne, zwłaszcza w pewnych okolicznościach. Należy oczywiście pamiętać, że dostęp do informacji zgodnie z Artykułem 10 powinien respektować w szczególności ochronę danych osobowych oraz aspekty wyroku w sprawie *Klass i in. przeciwko Niemcom* (6 wrzesień 1978 roku, § 81, seria A nr 28).